

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/94/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5617010244
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Liptáková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5617010244.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Polku a sudcov JUDr. Vladimíra Kuráka a JUDr. Moniky Liptákovéj, na verejnom zasadnutí konanom 20. novembra 2018 prejednal odvolania podané prokurátorkou a poškodenou O. A. proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 3T/64/2017-407 z 23.4.2018 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), f), ods. 2 Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 3T/64/2017-407 zo dňa 23.4.2018, v spojení s uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 3T/64/2017-441 zo dňa 28.9.2018, vo výroku o treste, ktorým bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 4 (štyri) roky a vo výrokoch o náhrade škody, týkajúcich sa poškodenej O. A..

Na podklade § 322 ods. 3 Tr. por. pri nezmenenom výroku o vine a uloženom treste odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu na 3 (tri) roky rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 3T/64/2017-407 zo dňa 23.4.2018, v spojení s uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 3T/64/2017-441 zo dňa 28.9.2018,

obžalovanému M. Y., nar. X.X.XXXX v U. O., trvale bytom
U. O., S. XXXX/XX, zamestnaný,

s použitím § § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j), k), l) Tr. zák., u k l a d á trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 6 (šesť) rokov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. obžalovanému M. Y. u k l a d á povinnosť nahradiť poškodenej O. A., nar. XX.XX.XXXX v H., bytom U. O., D. Dr. A. Z. XXXX/XX, škodu vo výške 1800,- Eur. a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- Eur.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 3T/64/2017-407 z 23.4.2018, bol obžalovaný M. Y. uznaný za vinného, že:

„dňa 13. 12. 2016 v čase o 17.45 hod. viedol motorové vozidlo značky Mazda 6, ev. č. LM 874 BP v Liptovskom Mikuláši po ulici Jura Janošku od ulice Borbisovej v smere na ulicu 1. Mája, pričom prichádzal ku križovatke ulíc Jura Janošku s ulicami Zgútha -Vrbického a Nešporovej, nedal prednosť chodcovi Ing. A. A., nar. XX. X. XXXX, naposledy bytom D. Dr. A. Z. XXXX/XX, U. O., ktorý prechádzal cez riadne vyznačený priechod pre chodcov z ľavej strany vozovky na pravú z pohľadu vodiča a keď sa nachádzal v jazdnom pruhu, ktorým prechádzal obvinený, tento na chodca nereagoval a zrazil ho pravou prednou časťou motorového vozidla pri rýchlosti približne 56 km/h., v dôsledku čoho chodec Ing. A.

A. utrpel mnohopočetné zlomeniny hrudného koša, trhliny a zmliaždenie pľúc s krvácaním do hrudnej dutiny, zmliaždenie mozgu, trhliny a zmliaždenie brušných orgánov a zlomeniny panvy, ktoré vyvolali traumaticko-hemoragický šok, v dôsledku ktorého došlo k jeho úmrtiu dňa XX. XX. XXXX o 20.55 hod, pričom obžalovaný ako vodič svojím konaním porušil ustanovenia zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a to § 3 ods. 2 písm. a/, § 4 ods. 1 písm. f/, § 137 ods. 1, ods. 2 písm. c/",

čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., s použitím § 138 písm. h) Tr. zák. a za to bol odsúdený podľa § 149 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j), písm. k), písm. l) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obžalovanému výkon trestu podmienienečne odložil. Podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. súd obžalovanému určil skúšobnú dobu na 3 (tri) roky. Podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. súd obžalovanému uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 4 (štyri) roky. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obžalovanému uložil povinnosť nahradiť poškodenej O. A., škodu vo výške 11.800 Eur. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodené Mgr. V. U., rod. A., Mgr. O. S., rod. A. a W. C., rod. A., s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces. Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd poškodenú O. A. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Dňa 30.4.2018 súdu prvého stupňa bolo doručené odvolanie prokurátorky proti rozsudku okresného súdu, čo do výroku o treste, a to v neprospech obžalovaného s tým, že odvolanie písomne odôvodní po doručení písomného vyhotovenia rozsudku.

Dňa 15.6.2018 súdu prvého stupňa bolo doručené odôvodnenie odvolania prokurátorky, v ktorom doslova uviedla:

„V trestnej veci obž. M. Y. som dňa 30.04.2018 podala písomne odvolanie proti výroku o treste rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp.zn. 3T/64/2017 zo dňa 23.04.2018. Rozsudok bol tunajšej prokuratúre doručený dňa 06.06.2018 a v tejto súvislosti predkladám odôvodnenie podaného odvolania. Na hlavnom pojednávaní dňa 23.04.2018 som navrhovala uloženie nepodmienečného trestu obžalovanému M. Y., a to v prvej polovici zákonom stanovenej sadzby so zaradením na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a tiež uloženie trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá blízko polovice trestnej sadzby. Okresný súd uložil obžalovanému podmienienny trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s uložením skúšobnej doby vo výmere 3 roky a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na 4 roky. Uložený trest obžalovanému považujem za neprimerane nízky, a to s poukazom na následky, aké nastali v dôsledku dopravnej nehody, ktoré sú nenapraviteľné, ďalej na to, že obžalovaný sa evidentne riadne nevenoval vedeniu motorového vozidla, keď zrazil chodca na priechode, ktorý prechádzal z pohľadu vodiča z ľavej strany na pravú a keď už bol blízko hranice priechodu, vtedy bol zrazený motorovým vozidlom. Okolnosť, že obžalovaný sa riadne nevenoval vedeniu motorového vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, svedčí tá okolnosť, že ulica, po ktorej jazdil, je osvetlená, po tejto ulici jazdieval bežne, teda poznal ulicu a aj keď bola už tma, keby riadne sledoval situáciu v cestnej premávke, mohol chodca vidieť. Obžalovaný s vozidlom začal brzdiť až po zrážke s chodcom. Napriek predchádzajúcemu návrhu na uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody zastávam názor, že vzhľadom na osobu obžalovaného, na jeho postoj k spáchanému skutku, jeho predchádzajúcu bezúhonnosť a ochote nahradiť spôsobenú škodu, je možné uložiť obžalovanému aj podmienienny trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ako aj uložil okresný súd v rozsudku, avšak skúšobnú dobu je potrebné uložiť vo vyššej výmere, ako ju uložil okresný súd, a to v druhej polovici zákonom stanovenej sadzby a tiež zastávam názor, že je potrebné uložiť obžalovanému aj prísnejší trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá, a to minimálne v polovici zákonom stanovenej sadzby. Ostatné výroky súdu v citovanom rozsudku považujem za správne a zákonné.

Navrhujem z týchto dôvodov Krajskému súdu v Žiline, aby v odvolacom konaní podľa § 321 ods. 1 písm. d), e) Trestného poriadku zrušil výrok o treste a obžalovanému uložil prísnejší podmienienny trest odňatia slobody, a to vo výmere dva roky s podmienienným odkladom na skúšobnú dobu 4 roky a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá minimálne na dobu 5 rokov".

Dňa 11.5.2018 súdu prvého stupňa bolo doručené odvolanie poškodenej O. A. proti rozsudku okresného súdu, čo do výroku o náhrade škody a výroku, ktorým súd odkázal poškodenú so zvyškom náhrady škody na civilný sporový proces s tým, že odvolanie písomne odôvodní po doručení písomného vyhotovenia rozsudku.

Dňa 22.6.2018 súdu prvého stupňa bolo doručené odôvodnenie odvolania poškodenej O. A. prostredníctvom splnomocnenca JUDr. Jozefa Škerdu, v ktorom uviedla nasledovné:

„Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 3T/64/2017 zo dňa 23.04.2018 bol obž. M. Y., nar. XX.XX.XXXX v U. O., trvale bytom S. XXXX/XX, U. O., uznaný za vinného, že dňa XX.XX.XXXX v čase o 17.45 hod. viedol motorové vozidlo značky Mazda 6, ev. č. LM 874 BP v Liptovskom Mikuláši po ulici Jura Janošku od ulice Borbísovej v smere na ulicu 1. Mája, pričom prichádzal ku križovatke ulíc Jura Janošku s ulicami Zghútha-Vrbického a Nešporovej, nedal prednosť chodcovi Ing. A. A., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom D.. Dr. A. Z. XXXX/XX, U. O., ktorý prechádzal cez riadne vyznačený priechod pre chodcov z ľavej strany vozovky na pravú z pohľadu vodiča a keď sa nachádzal v jazdnom pruhu, ktorým prechádzal obvinený, tento na chodca nereagoval a zrazil ho pravou prednou časťou motorového vozidla pri rýchlosti približne 56 km/h., v dôsledku čoho chodec Ing. A. A. utrpel mnohopočetné zlomeniny hrudného koša, trhliny a zmliaždenie pľúc s krvácaním do hrudnej dutiny, zmliaždenie mozgu, trhliny a zmliaždenie brušných orgánov a zlomeniny panvy, ktoré vyvolali traumaticko-hemoragický šok, v dôsledku ktorého došlo k jeho úmrtiu dňa XX.XX.XXXX o 20.55 hod., pričom obvinený ako vodič svojím konaním porušil ustanovenia zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a zmene a doplnení niektorých zákonov, a to § 3 ods. 2 písm. a/, § 4 ods. 1 písm. f/, § 137 ods. 1, ods. 2 písm. c/, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona s použitím § 138 písm. h/ Tr. zákona. Za to bol obž. M. Y. odsúdený podľa § 149 ods. 2 Tr. zákona s použitím § 36 písm. j./, písm. l/ Tr. zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zákona na trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, výkon ktorého mu súd podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona podmienenečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona mu určil skúšobnú dobu vo výmere 3 (tri) roky. Okrem toho súd obž. M. Y. podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona uložil trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na 4 (štyri) roky. Zároveň bol obž. M. Y. podľa § 287 ods. 1 Tr. poriadku zaviazaný nahradiť poškodenej O. A., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom D.. Dr. A. Z. XXXX/XX, U. O. kodu vo výške 11.800,- EUR, pričom poškodené Mgr. V. U., rod. A., nar. XX.XX.XXXX., trvale bytom O. XXX/XX, U. O. - U. P., Mgr. O. S., rod. A. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. XX, U. O. a W. C., rod. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. Dr. A. Z. XXXX/X, U. O. boli s ich nárokmi na náhradu škody odkázané na civilný proces. Poškodená O. A., nar. XX.XX.Q. v H., trvale bytom D.. Dr. A. Z. XXXX/XX, U. O. bola so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaná na civilný proces.

Proti výrokom vyššie uvedeného rozsudku, ktorým súd zaviazal obž. M. Y. nahradiť poškodenej O. A., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom D.. Dr. A. Z. XXXX/XX, U. O. kodu vo výške 11.800,- EUR, a ktorým bola poškodená O. A., nar. XX.XX.XXXX. v H., trvale bytom D.. Dr. A. Z. XXXX/XX, U. O. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaná na civilný proces, podala poškodená O. A. odvolanie, ktoré po doručení písomného vyhotovenia rozsudku odôvodňuje nasledovne:

Okresný súd v odôvodnení rozsudku vo vzťahu k priznaniu a výške nemajetkovej ujmy v peniazoch poškodenej O. A. uviedol, že pri otázke skúmania existencie podmienok a primeranosti výšky nemajetkovej ujmy sa spravoval aj rozhodovacou činnosťou odvolacieho súdu v obdobných prípadoch, a to najmä rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1To/10/2011.

Okresný súd konštatoval, že „po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že sú splnené podmienky aj pre rozhodnutie a priznanie nemajetkovej ujmy poškodenej O. A., ktorá si ju riadne a včas uplatnila“.

S týmto záverom okresného súdu sa poškodená stotožňuje.

Konaním obž. M. Y., ktorým naplnil zákonné znaky skutkovej podstaty prečinu usmrtenia došlo k neoprávnenému zásahu do práva poškodenej O. A. - manželky nebohého Ing. A. A. - na ochranu osobnosti, konkrétne k zásahu do práva na súkromie, ako jedného z čiastkových osobnostných práv fyzickej osoby, ktorému poskytuje ochranu § 11 Občianskeho zákonníka. V posudzovanom prípade je tento zásah predstavovaný smrťou manžela poškodenej mimoriadne významným, veľmi hlbokým a nereparovateľným.

Poškodená však nesúhlasí s výškou nemajetkovej ujmy 10.000,- EUR, ku ktorej náhrade zaviazal súd obžalovaného obž. M. Y..

Okresný súd svojím rozsudkom zaviazal obž. M. Y. k náhrade nemajetkovej ujmy poškodenej O. V. v rovnakej výške ako zaviazal obžalovaného k náhrade nemajetkovej ujmy poškodeným Krajský súd v Žiline v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 1To/10/2011.

V tejto súvislosti je však potrebné poukázať na tú skutočnosť, že v trestnom konaní vedenom na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 1To/10/2011 si poškodení uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy len vo výške 10.000,- EUR, a teda krajský súd poškodeným ani nemohol priznať viac, ako si

uplatnili. Samotný Krajský súd v Žiline v odôvodnení rozsudku sp. zn. 1To/10/2011 konštatoval, že „pri úvahách o výške náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd nemohol neprihliadať na to, že je viazaný výškou uplatneného nároku, a preto nemohol poškodeným priznať viac, ako si uplatnili“.

Zároveň je potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že v trestnom konaní vedenom na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 1To/10/2011 boli poškodenými rodičia nebohého, ktorý zomrel v dôsledku protiprávneho konania obžalovaného. Nebohý bol pritom už dospelý a s poškodenými nežil v spoločnej domácnosti.

V tomto trestnom konaní však Okresný súd Liptovský Mikuláš rozhodoval o nemajetkovej ujme, ktorá vznikla poškodenej O. A. v dôsledku straty jej milovaného manžela a najbližšieho človeka Ing. A. A.. Túto stratu pociťuje poškodená o to viac aj kvôli tomu, že s nebohým žili v spoločnej domácnosti už len sami dvaja a spoločne trávili množstvo času, keďže obidvaja boli už na dôchodku. Po tejto tragickej udalosti poškodená nie je schopná byť sama v opustenej domácnosti. Najmä večery a noci sú pre poškodenú bez prítomnosti nebohého neznesiteľné, preto je poškodená nútená často navštevovať svoje dcéry a prespávať u nich. V dôsledku smrti manžela je poškodená ochudobnená o prežívanie príjemných citov, ktoré s nebohým prežívala, a to najmä lásky a radosti. Pocit poškodenej, že nemá manžela, ktorý jej pomôže, s ktorým sa môže podeliť o bežné starosti a radosti, je pre ňu veľmi ťaživý.

Strata milovaného manžela veľmi nepriaznivo ovplyvnila aj psychický stav poškodenej. Náhla smrť manžela spôsobila poškodenej veľkú psychickú traumu a stále pretrvávajúcu bolesť. Poškodená trpí pocitmi úzkosti, smútku, zúfalstva a šokom zo smrti milovaného manžela. V dôsledku tejto straty bola poškodená nútená vyhľadať lekársku pomoc. Od smrti manžela poškodená navštevuje psychiatricku MUDr. N. Z., pričom aj z lekárskej správy zo dňa 20.04.2018 vypracovanej MUDr. N. Z. vyplýva, že poškodená trpí posttraumatickou stresovou poruchou, objavujú sa u nej úľakové reakcie, psychotické príznaky, má zvýšenú intrapsychickú tenziu a znovuprežíva udalosti vo svojich spomienkach.

Bolesť poškodenej je neprekonateľná a trvalá aj z toho dôvodu, že s nebohým manželom sa poznali od 16-tich rokov a v harmonickom a šťastnom manželstve spolu žili takmer 50 rokov. Práve tento rok plánovala poškodená s nebohým manželom osláviť tzv. „zlatú svadbu“. Počas manželstva sa im narodili 3 dcéry, ktoré spoločnými silami vychovali. Postupom času sa rodina rozrástla aj o päť vnúčat. Až do smrti bol nebohý manžel láskavým, milujúcim, starostlivým a obetavým manželom, otcom, starým otcom. Nebohý manžel poškodenej bol nielen jej, ale všetkým svojim blízkym veľkou oporou. Celá rodina bola veľmi súdržná, poškodená s nebohým manželom často svoje dcéry a vnúčatá navštevovali a celá rodina spoločne chodievala na dovolenky. Poškodená so svojim nebohým manželom dokonca chodievali spolu aj na niekoľko týždňov do Anglicka navštíviť najmladšiu dcéru a jej rodinu. Aby nebohý manžel mohol komunikovať so svojimi vnučkami a zaťom po anglicky, začal sa učiť angličtinu a vždy mal pri sebe anglicko-slovenský slovník.

V dôsledku smrti nebohého manžela poškodená prišla aj o radosť zo spoločne strávených chvíľ. Poškodená s nebohým manželom mali množstvo spoločných záľub, spolu športovali, chodievali plávať, bicyklovať sa, na turistiku, atď. Pravidelne spolu chodievali na dovolenky, aby si oddýchli a užili spoločný čas mimo starostí každodenného života. Aj napriek svojmu veku bol nebohý manžel stále aktívny. V roku 2016 sa pustil do rekonštrukčných prác a úprav bytu, v ktorom žil s poškodenou, ako aj do rekonštrukcie a úprav rodinného domu najmladšej dcéry v Anglicku. Okrem toho poškodenej pomáhal aj so starostlivosťou o jej 91-ročnú matku. Do budúcnosti nebohý manžel s poškodenou plánovali viaceré spoločné dovolenky a iné aktivity. Strata manžela však poškodenej všetky plány do budúcnosti zmarila. Trápenie a bolesť poškodenej zväčšilo aj konanie, resp. nekonanie samotného obž. M. Y.. Tento sa totiž jej a jej rodine ospravedlnil listom až po uplynutí dlhých siedmich mesiacov od tragickej udalosti, a to až po tom, ako s prokurátorom odmietol uzatvoriť dohodu o vine a treste. Preto toto jeho ospravedlnenie vníma poškodená ako účelové.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je poškodená O. A. toho názoru, že okresným súdom priznaná nemajetková ujma 10.000,- EUR je vzhľadom na okolnosti prípadu neprimerane nízka. Poškodená požaduje, aby jej bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške, v ktorej si ju uplatnila v trestnom konaní, t.j. vo výške 15.000,- EUR. Poškodená navrhuje, aby jej bola priznaná náhrada škody a nemajetkovej ujmy v celkovej výške 16.800,- EUR.

Poškodená má za to, že suma 15.000,- EUR z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zodpovedá aj rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu v obdobných prípadoch. V tejto súvislosti poškodená poukazuje napr. na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 1To/17/2016 zo dňa 22.03.2016. Rozsudkom sp.zn. 1To/17/2016 Krajský súd v Žiline uložil obžalovanému, ktorý svojim konaním napíňajúcim základné znaky skutkovej podstaty prečinu usmrtienia spôsobil smrť pri dopravnej nehode, povinnosť nahradiť poškodenej dcére nebohého nemajetkovú ujmu vo výške 30.000,- EUR.

Na základe uvedených skutočností preto poškodená žiada, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku zrušil vo výroku, ktorým súd zaviazal obž. M. Y. nahradiť poškodenú O. A., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom D.K.. Dr. A. Z. XXXX/Q., U. O.kodu vo výške 11.800,- EUR, a ktorým bola poškodená O. A., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom D.. Dr. A. Z. XXXX/XX, U. O. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaná na civilný proces a rozhodujúc podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, aby súd zaviazal obž. M. Y. nahradiť poškodenú O. A., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom D.. Dr. A. Z. XXXX/XX., U. O.kodu vo výške 16.800,- EUR".

Dňa 8.8.2018 súdu prvého stupňa bolo doručené vyjadrenie obžalovaného M. Y. k odvolaniu prokurátorky, v ktorom uviedol nasledovné:

„Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 23.4.2018 sp.zn.: 3T/64/2017 bol obžalovaný M. Y. v uvedenej trestnej veci uznaný za vinného pre prečin Usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s použitím § 138 písm. h) Trestného zákona a odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky. Výkon trestu odňatia slobody mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienene odložený a bola mu určená skúšobná doba na 3 (tri) roky. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona mu súd súčasne uložil trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel na 4 (štyri) roky.

Z obsahu odôvodnenia odvolania prokurátorky proti výroku o treste obžalovaný zisťuje, že prokurátorka považuje uložený podmienenečný trest za zákonný a správny, pričom však navrhuje, aby bol obžalovanému uložený prísnejší podmienenečný trest odňatia slobody.

Obvinený s týmto názorom prokurátorky nesúhlasí a naopak uložený trest považuje za primeraný. Prokurátorka odvolania odôvodnila v podstate rovnakými dôvodmi, aké uvádzala aj na hlavnom pojednávaní, s ktorými sa však prvostupňový súd riadne v napadnutom rozsudku vysporiadal a výšku skúšobnej doby riadne odôvodnil.

Obžalovaný sa domnieva, že odvolaním prokurátorky napadnutý výrok predmetného rozsudku je zákonný a správny, zodpovedá dôkaznej situácii a stavu veci. Preto obžalovaný navrhuje, aby Krajský súd v Žiline podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie zamietol ako nedôvodné".

Odvolací súd po splnení zákonom stanovených podmienok (§ 293 ods. 5 Tr. por.) vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného M. Y..

Na verejnom zasadnutí v konaní pred odvolacím súdom prokurátorka navrhla, aby krajský súd postupom podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o trestoch a sám uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmienenečným odkladom na skúšobnú dobu 4 roky a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá minimálne na dobu 5 rokov. Obhajca obžalovaného navrhol, aby odvolací súd odvolania prokurátorky a poškodenej O. A. ako nedôvodné zamietol. Poškodené zhodne uviedli, aby krajský súd zrušil napadnutý výrok o škode rozsudku prvého stupňa vrátane výroku, ktorým bola poškodená O. A. odkázaná so zvyškom škody na civilný proces a sám rozhodol tak, že súd prizná poškodenej O. A. náhradu škody vo výške 16.800,- Eur.

Krajský súd, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolania prokurátorky aj poškodenej boli podané včas, v lehote stanovenej § 309 Tr. por. Odvolania boli podané oprávnenými osobami v súlade s § 307 ods. 1 písm. a), c), § 308 ods. 1 Tr. por., obsah odvolaní spĺňa náležitosti § 311 ods. 1, 2 Tr. por. a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaných odvolaní v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Po splnení preskúmvacej povinnosti v rozsahu stanovenom v § 317 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zistil, že odvolanie prokurátorky je čiastočne dôvodné a odvolanie poškodenej O. A. je dôvodné.

Prokurátorka podala odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa len proti výroku o treste, ale odvolací súd vykonal všeobecný prieskum rozhodnutia súdu prvého stupňa o vine, ako i prieskum konania, ktoré predchádzalo odvolaním napadnutému výroku rozsudku súdu prvého stupňa, pretože z pohľadu zákona a spravodlivosti žiadny trest nemôže obstať pri nezákonnom rozhodnutí o vine páchatela.

Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd zistil, že okresný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal všetky základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Tr. por., najmä však zásady zákonného procesu - § 2 ods. 7, právo na obhajobu - § 2 ods. 9, voľného hodnotenia dôkazov - 2 ods. 12, rovnosti (kontradiktórnosti) - § 2 ods. 14. Odvolací súd teda konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Odvolací súd zistil, že vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdeného trestného činu (prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák.), je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na priebeh hlavného pojednávania v konaní pred súdom prvého stupňa, na ktorom obžalovaný vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a po splnení zákonom stanovených podmienok súd prvého stupňa podľa § 257 ods. 7 Tr. por. vyhlásenie obžalovaného prijal a dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, nevykonával. Vzhľadom k uvedenému bolo vykonané dokazovanie len k uloženému trestu a výške spôsobenej škody.

Krajský súd na základe odvolania prokurátorky preskúmal aj výrok o treste a stotožnil sa s náhľadom súdu prvého stupňa na okolnosti prípadu a rovnako ako súd prvého stupňa je toho názoru, že v prípade obžalovaného pre jeho nápravu a prevýchovu nie je potrebné uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody, čo aj len na samej dolnej hranici trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za súdený trestný čin, pretože takýto trest by bol pre obžalovaného neprimerane prísny a účel trestu možno u obžalovaného dosiahnuť aj podmiennečným trestom odňatia slobody. Takýto trest odvolací súd považuje za dostatočný a primeraný.

Druhostupňový súd sa však nestotožnil s právnymi úvahami súdu prvého stupňa vo vzťahu k výroku o treste zákaze činnosti s tým, že samotnú výšku uloženého trestu zákazu činnosti považuje za neprimerane nízku.

Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné zdôrazniť nasledovné skutočnosti.

Podľa § 34 ods. 2, 3, 4 Tr. zák. páchatelovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v tomto zákone, pričom tento zákon v osobitnej časti ustanovuje len trestné sadzby trestu odňatia slobody. Trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Podľa § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Krajský súd sa tiež stotožnil s konštatovaním okresného súdu, že prevahu poľahčujúcich okolností na strane obžalovaného, najmä okolnosť, že obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život (§ 36 písm. j/ Tr. zák.), že sa pričínil o odstránenie škodlivých následkov trestného činu alebo dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu (§ 36 písm. k/ Tr. zák.), ako aj okolnosť, že obžalovaný sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval (§ 36 písm. l/ Tr. zák.), možno považovať za okolnosti odôvodňujúce uloženie podmiennečného trestu odňatia slobody na dolnej hranici trestnej sadzby.

Odvolací súd uvádza, že okresný súd pri ukladaní trestu obžalovanému aplikoval všetky zákonné ustanovenia, ktoré súd musí zobrať do úvahy pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu. Okresný súd uložil obžalovanému miernejší trest odňatia slobody, pokiaľ ide o jeho výmeru (2 roky podmiennečne),

keď rovnako podľa názoru krajského súdu nie je potrebné prevýchovu obžalovaného zabezpečovať nepodmienečným trestom odňatia slobody, a to najmä s ohľadom na osobu obžalovaného, ktorý nie je osobou náchylnou k páchaniu trestnej činnosti, na jeho postoj k spáchanému skutku (list poškodenej, olutovanie) a ochotu nahradiť škodu. Zároveň obžalovanému uložil trest zákazu činnosti vo výmere 4 roky, čo je trest uložený v dolnej polovici trestnej sadzby, bližšie k jej stredu, čo však odvolací súd vzhľadom na následok trestného činu nepovažoval za trest spravodlivý a primeraný.

Treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu) a je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t.j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste.

Všeobecne treba uviesť, že Trestný zákon vychádza zo zásady, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a ich páchatel'mi. Zmysel existencie a prípadnej aplikácie noriem trestného práva je predovšetkým v tom, aby sa trestné činy buď vôbec nepáchali, alebo páchali v čo najmenšej miere. Ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov robí tak z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest má však okrem toho pôsobiť výchovne, a to nielen na páchatel'a, ale aj na ostatných členov spoločnosti. Pritom generálna prevencia sa má uskutočňovať prostredníctvom individuálnej prevencie. Ak sa teda páchatel'ovi zabráni v ďalšej trestnej činnosti, dáva sa tým najavo aj ostatným členom spoločnosti, ktoré správanie je nežiaduce, proti čomu je namierený Trestný zákon a takýmto spôsobom možno ovplyvňovať pozitívnu hodnotovú orientáciu občanov spoločnosti. Trest súčasne vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Z hľadiska týchto úvah odvolacieho súdu možno potom dospieť k záveru, že účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. tvorí jednotu, lebo sa musí vzájomne dopĺňovať. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje chráneným záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcija medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti.

V súvislosti s namietanou neprimeranosťou uloženého trestu odňatia slobody prokurátorkou treba dodať, že záver o primeranosti trestu je daný vtedy, ak sa opiera o rozumnú väzbu medzi legitímnym cieľom a zvoleným prostriedkom jeho realizácie. Možno konštatovať, že páchatel'a môže so spravodlivosťou, a teda aj so spoločnosťou zmieriť len spravodlivý trest. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu, z toho vyplýva, že v prípade ak bude trest, resp. odplata obsiahnutá v treste prísnejšia ako bezprávie spôsobené trestným činom, nedôjde len k negácii tohto bezprávia, ale zároveň uloženým trestom vznikne nové bezprávie - bezprávie voči neprimerane potrestanému páchatel'ovi trestného činu. Trest, ktorým štát a spoločnosť reaguje na spáchaný trestný čin ako na nespravodlivé konanie, by mal nespravodlivosť spôsobenú trestným činom napraviť, a nie ešte viac rozmnožiť. Neprimeraný trest nemožno považovať za spravodlivý. Spravodlivý je vždy len primeraný trest. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácie núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupovaniu súdu pri rozhodovaní o treste.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi odvolania prokurátorky pokiaľ ide o uloženie trestu zákazu činnosti, pretože po preskúmaní odvolaním prokurátorky napadnutého výroku rozsudku súdu prvého stupňa o uložení trestu zákazu činnosti došiel k záveru, že uloženie trestu zákazu činnosti je vzhľadom na následok, ktorý nastal spáchaním trestného činu, neprimerane mierny.

Krajský súd si osvojil aplikáciu hmotnoprávných noriem, ktoré súd prvého stupňa použil pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu (§ 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j/, písm. k/, písm. l/, § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., § 50 ods. 1 Tr. zák., § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.), a tiež s poukazom na správne dôvody odvolania prokurátorky, ktoré si krajský súd čiastočne, čo sa týka výroku o treste zákazu činnosti, osvojil a v podrobnostiach na ne poukazuje. Ohľadom podmiennečného trestu odňatia slobody odvolací súd v plnom rozsahu v podrobnostiach poukazuje na dôvody uvádzané okresným súdom. Krajský súd dospel k záveru, že stavu vecí, zákonu a spravodlivosti bude zodpovedať uloženie podmiennečného trestu odňatia slobody vo výmere 2 roky so skúšobnou dobou na 3 roky a trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na 6 rokov.

Krajský súd pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu obžalovanému M. Y. zohľadnil všetky okolnosti vecí tak z hľadiska spáchaného skutku, jeho právnej kvalifikácie, jeho následku, ako i z hľadiska osoby obžalovaného, a to z pohľadu jeho doterajšieho spôsobu života, ako i aktuálnych osobných pomerov.

Po preskúmaní spisu krajský súd zistil, že výrok rozsudku, ktorým podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd prvého stupňa uložil obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenú O. A. náhradu škody vo výške 11.800 eur a výrok rozsudku, ktorým podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd prvého stupňa odkázal poškodenú O. A. so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces, nezodpovedá stavu vecí a zákonu, a to v časti náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur. Čo sa týka časti výroku rozsudku ohľadom hotových výdavkov v sume 1.800 eur, ktoré si poškodená riadne a včas uplatnila, druhostupňový súd v celom rozsahu odkazuje na správne dôvody uvedené v odôvodnení rozhodnutia prvostupňového súdu a v podrobnostiach na ne poukazuje.

V prvom rade treba uviesť, že v trestnom konaní si poškodená O. A., manželka nebohého Ing. A. A., uplatnila riadne a včas, okrem náhrady škody v podobe hotových výdavkov, aj náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do jej súkromia a rodinného života, ku ktorému došlo smrťou jej manžela v dôsledku protiprávneho konania obžalovaného. Rovnako si náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do ich súkromia a rodinného života, ku ktorému došlo smrťou ich otca v dôsledku protiprávneho konania obžalovaného, uplatnili aj poškodené Mgr. V. U., Mgr. O. S. a W. C., jeho tri dcéry, ktoré však odvolanie čo do výroku o náhrade škody nepodali.

Podľa § 287 ods. 1, veta prvá Tr. por. ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený.

Podľa § 46 ods. 1, veta prvá Tr. por. poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody.

Podľa § 46 ods. 3 Tr. por. poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená trestným činom, je tiež oprávnený navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu; návrh musí poškodený uplatniť najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

Vzhľadom na definíciu pojmu škoda (§ 46 ods. 1 Tr. por.) povinnosť rozhodnúť o jej náhrade v odsudzujúcom rozsudku, ak bol jej nárok riadne uplatnený, sa vzťahuje na škodu majetkovú, morálnu aj inú, aj na porušenie či ohrozenie iných zákonných práv alebo slobôd poškodeného s tým, že pojem „morálna škoda“ vo vzťahu k škodlivému následku spôsobenému trestným činom treba v prípade smrti (napr. aj znásilnenia, sexuálneho násillia, poškodenia dobrého mena pri krivom obvinení) vykladať v súlade s výkladom pojmu „nemajetková ujma“ v občianskom konaní.

Je zrejmé, že trestnoprávny pojem „škoda“ je obsahovo výrazne širší a obsiahlejší ako pojem „škoda“ v práve súkromnom. Trestné právo, a to predovšetkým v zmieňovanom ustanovení § 46 ods. 1 Tr. por., totižto vychádza z pojmu škoda, resp. definuje jeho obsah nie v zmysle dnes už v Európe postupne prekonávanej a dokonca prekonanej predstavy o škode ako zásahu výlučne do majetkových práv poškodeného, ale nazerá na škodu modernejším, vyspelo-európskym chápaním ako na protiprávny zásah do materiálnych i nemateriálnych práv, pričom výsledkom takéhoto zásahu môže byť logicky

nielen ujma materiálna (majetková či peňažná), ale aj ujma nemateriálna (imateriálna), teda ujma či škoda, ktorá sa neprejaví vo sfére materiálnej, ale vo sfére inej, tvorenej všetkými ostatnými právami inej, nie - materiálnej, povahy, ktorým právny poriadok priznáva právnu ochranu a ich porušenie resp. zásah do takýchto práv sankcionuje. Trestný poriadok teda vníma škodu ako škodu majetkovú, morálnu a inú, pričom obsahovo odkazuje na porušenie či ohrozenie iných zákonných práv alebo slobôd poškodeného s tým, že pojem „morálna škoda“ a „iná škoda“, vo vzťahu k škodlivému následku spôsobenému zavineným protiprávnym konaním sankcionovaným normami trestného práva, treba vnímať ako pojmy, ktoré sú v priamej súvislosti so všeobecným pojmom „nemajetková, resp. imateriálna ujma“ v práve civilnom, t.j. pojmom, ktorý je obsahovo natoľko rôznorodý, ako sú obsahovo rôznorodé zákonné práva o slobody, ktoré podliehajú zákonnej ochrane a zásah do ktorých je právom sankcionovaný (spravidla vo forme príkazu takýto zásah odstrániť/napraviť/zastaviť). S ohľadom na tieto skutočnosti, t.j. predovšetkým s ohľadom na imateriálny charakter týchto chránených práv, možno takúto (nemajetkovú) ujmu, ktorá takýmto porušením vznikla, peňažne len zmierniť, v žiadnom prípade však nie reparaovať, to s ohľadom na charakter týchto práv nie je možné (protiprávny zásah, ktorým došlo k porušeniu zdravia či cti fyzickej osoby, nie je možné peniazmi, resp. peňažnou reparáciou napraviť, peňažná náhrada slúži len na prípadné zmiernenie následkov takéhoto konania).

Pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody v adhéznom konaní je nutné rešpektovať hmotnoprávne ustanovenia osobitných predpisov, na ktorých je uplatnený nárok založený a ktorými sa tiež aj riadi. Tieto predpisy špecificky upravujú vznik nároku na náhradu škody, jeho obsah a rozsah, spôsob náhrady. Potom aj pri rozhodovaní o neoprávnených zásahoch do osobnostných práv a právnych prostriedkoch nápravy sa rozhoduje podľa § 11 Občianskeho zákonníka a nasl. (ďalej len OZ).

Podľa § 11 OZ fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Úprava ochrany súkromia, vrátane rodinného súkromia, vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnene zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma. Funkciu práva na súkromie je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry, v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava SR zároveň rodinný život priraduje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v jej rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám, čo v sebe zahŕňa vzťahy sociálne, kultúrne, ale aj morálne, či materiálne. Zásahy do týchto vzťahov, ktoré sú neoprávnené, možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života - do rodinného súkromia. V prípade, že medziľudské väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia ako čiastkového práva na ochranu osobnosti za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť a existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Treba tiež uviesť, že právnym prostriedkom ochrany proti takému zásahu je práve návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať i podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

S poukazom na vyššie uvedené je potrebné uzavrieť, že ustanovenia § 11 a nasl. OZ poskytujú právny základ nároku na náhradu nemajetkovej - imateriálnej ujmy spôsobenej jednotlivcovi usmrtením jeho

blízkej osoby. Rešpektovanie súkromného života musí zahŕňať do určitej miery aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami. Súčasťou súkromného života je život rodiny, zahrňujúci i vzťahy medzi blízkymi príbuznými, hlavne vzťahy sociálne a morálne.

Súdna prax tuzemských súdov pripustila žaloby na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktoré si uplatňujú postihnuté blízke osoby, ktorých právo na súkromný a rodinný život bolo dotknuté úmrtím blízkej osoby. Je nepochybné, že úmrtie blízkej osoby predstavuje závažný zásah do práva na súkromie dotknutej fyzickej osoby, ako jedného z čiastkových osobnostných práv fyzickej osoby.

Náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej sa poškodená domáhala v prejednávanej veci, môže súd podľa § 13 ods. 2 OZ priznať vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca, najmä ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Dôvody priznania náhrady sú v tomto ustanovení uvedené len demonštratívne. Zákon tu ustanovuje jedinú podmienku priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá bude splnená vtedy, keď sa nemateriálne zadosťučinenie nezdá postačujúce.

Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy - v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

I keď samotné jednotlivé súčasti osobnosti fyzickej osoby a osobnostných práv, ktorým poskytuje ochranu § 11 OZ (ľudská dôstojnosť, česť, meno, vážnosť, súkromie a pod.) sú hodnoty, ktoré v podstate nemožno vyjadriť v peniazoch, to ešte neznamená, že by peniazmi nebolo možné vyjadriť výšku náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej protiprávnym zásahom do osobnosti. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch predpokladá splnenie určitých zákonom kvalifikovaných podmienok. Výšku náhrady tohto zadosťučinenia určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Občiansky zákonník žiadnu maximálnu ani minimálnu hranicu výšky zadosťučinenia v peniazoch nestanovuje. Ustanovenie 13 ods. 1 OZ stanovuje len, že zadosťučinenie má byť primerané. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vecou úvahy súdu, ktorý sa pri tejto úvahe musí riadiť dvoma v zákone taxatívne stanovenými kritériami (§ 13 ods. 3 OZ - závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo) a z týchto musí pri svojom rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádzať. Iné ako vyššie uvedené kritériá nemôže súd pri rozhodovaní o tejto otázke vziať na zreteľ. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 18. februára 2010, sp.zn. 3Cdo/137/2008, kde bolo uvedené, že v prípade zásahu do práva na súkromie nie je zníženie dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere jedinou relevantnou formou závažnosti ujmy spôsobenej fyzickej osobe na chránených právach.

Krajský súd dospel k záveru, že konaním obžalovaného, ktorým naplnil skutkovú podstatu prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák., došlo k neoprávnenému zásahu do práva poškodenej O. A. - manželky nebohého poškodeného Ing. A. A. na ochranu osobnosti, konkrétne k zásahu do práva na súkromný a rodinný život, ako jedného z čiastkových osobnostných práv fyzickej osoby, ktorému poskytuje ochranu § 11 OZ. Treba zdôrazniť, že rodinný život zahrňuje okrem iného vzťahy medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi (deťmi, rodičmi, prarodičmi) bez ohľadu na skutočnosť, či spolu trvale žijú alebo nie, a protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život. V posudzovanom prípade tento zásah predstavovaný smrťou manžela krajský súd videl mimoriadne významným, veľmi hlbokým a nereparovateľným.

Odvolací súd mal v trestnom konaní jednoznačne a nepochybné preukázané, že odvolateľka O. A. s nebohým Ing. A. A. tvorili plne fungujúcu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami, bez akýchkoľvek patologických čŕt. Z výpovede O. A. vyplynulo, že s nebohým manželom mala mimoriadne úzky vzťah, a boli na seba naviazaní. S nebohým žila poškodená v spoločnej domácnosti a spoločne trávili mnoho času, keďže boli obaja už na dôchodku. Poškodená vníma stratu svojho manžela veľmi intenzívne, pričom nepriaznivo ovplyvnila aj jej psychický stav. Náhla strata manžela spôsobila poškodenej veľkú psychickú traumu a pretrvávajúcu bolesť. V dôsledku toho musela navštevovať psychiatra. Uvedené skutočnosti potvrdili aj poškodené - dcéry Mgr. V. U., Mgr. O. S. a W. C.. Podľa názoru odvolacieho súdu tragická smrť jej manžela pri dopravnej nehode, ktorú zavinil obžalovaný,

zásadným spôsobom do jej života zasiahla a nenávratne popretfhalala doterajšie silné citové väzby, v dôsledku čoho poškodená stratila možnosť realizovať a ďalej rozvíjať rodinný život so svojím manželom a je o tento vzťah, ako voči najbližšiemu rodinnému príslušníkovi, ochudobnená. Zároveň utrpela citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva, šoku zo smrti svojho manžela. Podľa názoru odvolacieho súdu žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa ust. § 13 ods. 1 OZ by v danom prípade nepostačovala k tomu, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane poškodenej, ktorej právo na ochranu osobnosti bolo porušené takto zisteným zásahom s neodstrániteľnými následkami.

Krajský súd pri určení peňažnej náhrady prihliadol na nenapraviteľný smrteľný následok vzniknutý v dôsledku protiprávneho konania obžalovaného, ako aj na dôsledky, ktoré smrť manžela vyvolala u samotnej poškodenej. V tejto súvislosti treba poznamenať, že účelom finančného zadosťučinenia nie je kompenzovať poškodenej stratu blízkej osoby. Účelom finančného zadosťučinenia je do istej miery kompenzovať emocionálne útrapy poškodenej smrťou manžela vyvolané. Preto krajský súd na tento účel považoval sumu 15 000,- Eur za primeranú. Odvolací súd tak rozhodol v úmysle hľadať a nájsť spravodlivosť pre poškodenú, ktorej ostali už len spomienky na svojho manžela. Treba tiež pripomenúť, že rozhodnutie o výške náhrady nemajetkovej ujmy nie je ani len pokusom finančne ohodnotiť ľudský život. Pri úvahách o výške náhrady nemajetkovej ujmy odvolací súd nemohol neprihliadať na to, že je viazaný výškou uplatneného nároku, a preto nemohol poškodenej priznať viac, ako si uplatnila.

Odvolací súd neurčil lehotu na plnenie (tzv. paričnú lehotu) podľa § 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku, to znamená že v takomto prípade otázka lehoty na plnenie sa bude odvíjať od okamihu výzvy oprávnenej (poškodenej) zaslanej obžalovanému.

Krajský súd sumarizuje, že na podklade riadne podaného odvolania prokurátorkou v neprospech obžalovaného pochybenie súdu prvého stupňa napravil a procesným postupom podľa § 321 ods. 1 písm. e), f), ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 3T/64/2017-407 zo dňa 23.4.2018, v spojení s uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 3T/64/2017-441 zo dňa 28.9.2018, vo výroku o treste, ktorým bol uložený obžalovanému M. Y. trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 4 (štyri) roky a na podklade § 322 ods. 3 Tr. por. pri nezmenenom výroku o vine a treste odňatia slobody rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 3T/64/2017-407 zo dňa 23.4.2018, v spojení s uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 3T/64/2017-441 zo dňa 28.9.2018, a pri aplikácii hmotnoprávných ustanovení § 36 písm. j), písm. k), písm. l) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. uložil obžalovanému M. Y. trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 6 (šesť) rokov.

S poukazom na horeuvedené dôvody krajský súd zrušil tiež napadnuté výroky o náhrade škody, týkajúcich sa poškodenej O. A. a sám vo veci rozhodol tak, že podľa § 287 ods. 1 Tr. por. poškodenej O. A. priznal škodu vo výške 1.800,- eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- eur, ktoré si poškodená v trestnom konaní riadne a včas uplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie je nie prípustné.